

NAŠ DOM

LIST ZA KMEČKO
MLADINO

Posamezna številka velja 1 dinar.

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto dvanajst (12) dinarjev. — Za Italijo 7 Lir, Avstrijo 2 in pol šilinga, za Ameriko 0,40 Dol. Za druge države vrednost 20 Din. — Naslov: »Naš dom«, Maribor, Aleksandrova cesta 6/L. — Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Obreštuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in ne odteguje vlagateljem rentnega davka.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjavlj.: GOSPOBANKA

PODRUZNICE: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad **Din 16,000 000**, vloge nad **Din 360,000.000**.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji, prodaja vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

FRANC STRUPI V CELJU

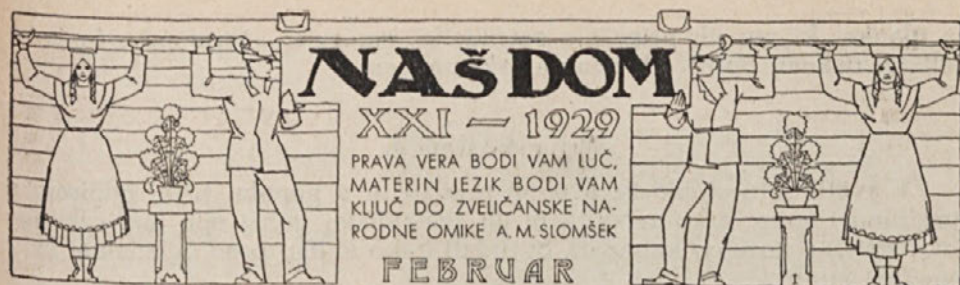
Vam priporoča svojo

zelo bogato zalogo steklene ter porcelanaste posode, svetiljk, lepih okvirov, ogledal, raznovrstnih šip itd.

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

!! Na drobno !!
!! Na debelo !!

Kako tiskajo „Slovenskega Gospodarja“?

V uredništvu.

Za dolgo mizo sedi Januš Golec, ki je bil vojni kurat in je v vojski izgubil levo roko. Po vrsti jemlje pisma, ki jih je cel kup; z vajenim očesom sodi in presodi, kaj je kaj vredno. Če mu je poslal kdo predolgo klobaso,

V uredništvu: (od leve na desno) Januš Golec, dr. Josip Hohnjec in dr. Franc Vatovec, mariborski urednik »Slovenca«.

jo z neusmiljenimi škarjami postrize. Saj res! So ljudje, ki ne znajo kratko povedati. Pa taki, ki uredniku še posebno pismo napišejo, naj gotovo priobči, kar so mu poslali, da je silno važno, da pač sploh ni nič važnejšega, kakor tista njihova reč . . . Še več pa je takih, ki važnih in zanimivih reči ne sporočijo; potem pa se čudijo, da »Gospodar« iz njihovega kraja nič ne izve.

S svinčnikom v roki prebira Januš pisma in beleži na vrh francosko besedico: »petit«, kar je znak za stavca, da jih postavi z drobnim tiskom;

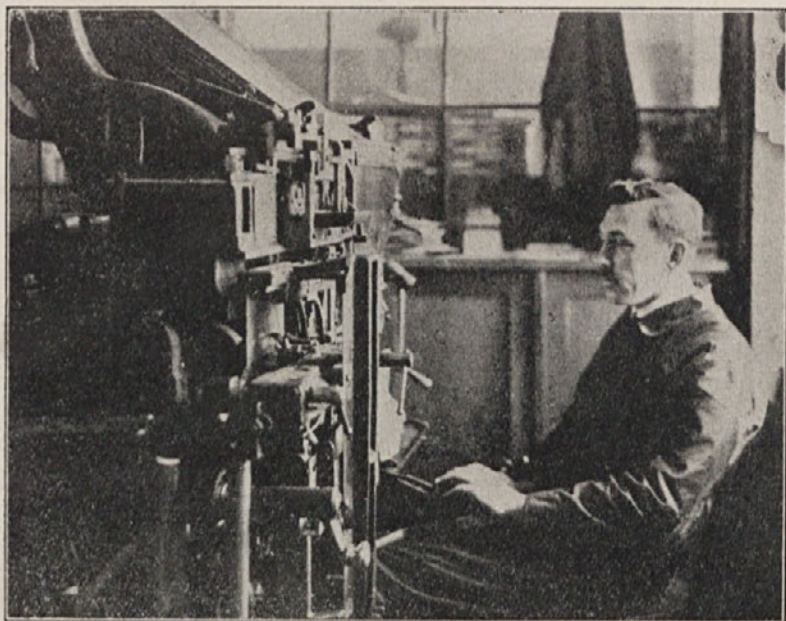
na članke, ki mu jih prinašajo sotrudniki, zapisuje: »garmond«, to je: z velikim tiskom. Sproti jih odnaša črkostavcem.

Pri črkostavcih.

V svetli sobi stojijo za svojimi predali in v popolni tišini odbirajo s spretnimi rokami črko za črko in jih sestavljajo; poleg njih leži rokopis. Črke so vlite narobe, kakor da bi držali kako knjigo pred ogledalom in v ogledalu čitali.

To so ročni stavci, ki stavijo oglase za »Gospodarja« in druge tiskovine, kakor plakate itd. Za časopise bi bili prepočasni.

V sosedni sobi brnijo stroji, na katere stavijo časopise in knjige. Stavec sedi pred njim kakor pred navadnim pisalnim strojem, pred seboj ima rokopis, ki sme biti napisan le po eni strani (drugače bi se mu bliščale

Strojni stavec stavi »Gospodarja«.

črke z druge strani skozi prvo in bi ga lahko silno motile!); udarja na tipke, na katerih so označene črke; pri tem pa drsijo medene ploščice, v katere so vdolbene črke, v zbiralnik na njegovi levici. Ko je stavec natipkal polno vrsto teh ploščic, porine neko kljuko in kakor bi stroj oživel, se razgiblje: stroj topi svinec, sam stroj stisne raztopljeni svinec ob ploščice in si vlije celo vrsto, ki se takoj shladi in strdi; sam stroj pošlje nato medene ploščice, ki imajo vsaka svojo črko vdolbeno, nazaj v predale. Najbolj čudovito je, ko potujejo ploščice in kadar pridejo nad svoj predal, da same zdrknejo vanj: vse ploščice z vdolbenim a najdejo svoj predal, kjer so druge ploščice z istim a — in tako dalje.

Med tem, seveda, je stavec stavil že drugo vrsto. Na stroj postavi lahko v eni uri pol strani »Gospodarja«.

Korektura in lomljenje.

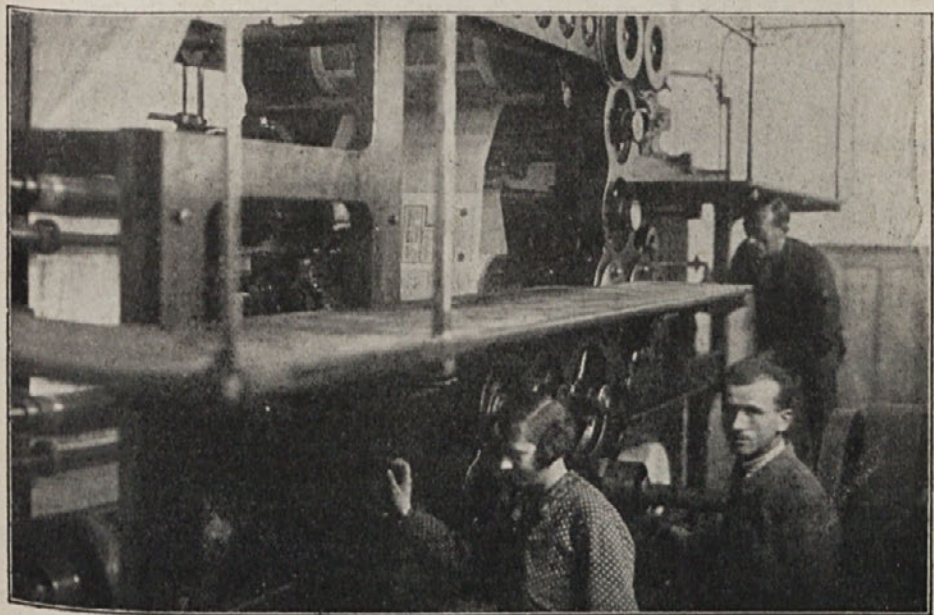
Ko je stavec postavil, odtisne tiskarski vajenec stavek na dolge plahte papirja in jih odnese uredniku, da jih prebere in najde morebitne napake; to je korektura.

Do zdaj še tiskani spisi niso v nobenem redu; morda je kak dopis, ki bo na peti strani »Gospodarja«, zdaj na prvem mestu — in narobe. Zato pa gre urednik na svoje zadnje delo: na lomljenje.

V dolgih, enakomernih pasovih so sveže in težke svinčene vrste pred njim. Zraven njega je stavec in čaka. »Ta članek bo na prvi strani!« pravi urednik. »Ta pride na drugo stran!« — »To pa je sitno!« se popraska ured-

Stavec lomi »Gospodarja« ob prisotnosti urednika Goleca.

Rotacijski stroj, ki tiska »Gospodarja«.

nik za ušesi, ko vidi, da mu je ostalo na koncu strani nekaj vrst prostora. Kaj naj stori? Prihodnjega članka ne more tu začeti! Nič drugega mu ne ostane: ali mora članku prikrpati še kak konec, da bo segal do kraja strani — ali pa najti kako primerno reč, da jo vtakne sem!

Ljudje potem pravijo: Čudno, da se ravno toliko zgodi, da je časopis poln! Pa ni vedno lahko: tako zlomiti, da je vse na pravem prostoru!

Rotacija.

Nato pride ves stavek, zlomljen na strani, v stereotipijo, kjer ga zlijejo v okroglo ploščo, tako da je vse ena sama celina. Tak pride v rotacijski stroj, kjer ga po kratki pripravi namestijo in uredijo za tisk.

Kakor stavni stroj, tako goni tudi rotacijski stroj električnik. Ko je strojnik dovršil priprave, spusti stroj, ki se zavrti z veliko naglico in dela vse sam: Če stojite na eni strani stroja, gledate še veliki zavoj papirja tak, kakršen je prišel iz tovarne; če pa stopite na drugo stran, vidite, da vam stroj sam meče pod noge »Gospodarja« prav takega, kot ga dobite po pošti.

Vsako uro vam stiska 9000 izvodov »Gospodarja«.

Razpošiljanje »Slov. Gospodarja«.

Ekspedit.

Kar od stroja odnašajo list v ekspedit, kjer imajo naslove že pripravljene, da jih natikajo nanj in ga po poštah uredijo in zvežejo. Okoli 25.000 izvodov ga morajo spraviti v nekaj urah na pošto, da gre po slovenskih vaseh in daleč v svet, kjer so naši ljudje razkropljeni.

Hitro! Hitro! Tako brni po tiskarni in vsaka minuta je dragocena. Kajti najmogočnejša sila je danes: tiskana beseda.

Žrtev spovedne molčečnosti.

Četrty prizor.

Župnik sam.

Župnik: Hvala Bogu, da je ta grozni človek odšel. In dobro, da se še danes odpelje. Kajti bilo bi nevarno, ostati z njim čez noč sam v župnišču, ko je zvedel, da imam toliko denarja pri sebi. (Zavije denar v robček in položi v miznico. Od zunaj je slišati vesele otroške glasove. Župnik pogleda skozi okno in vzdikne vzradoščen): O mati, mati, to ste vi? Julka in Karlek (kličeta za odrom): Midva sva tukaj, striček! Župnik: O saj vam že hitim nasproti! (Odhiti.)

Peti prizor.

Loser sam.

Loser (se v hipu splazi notri, skoči naravnost k mizici): Prokletol! Vse je spravil in nekam skril. A, a, glejte, tu v miznici tiči ključek! (Izveleče miznico.) A, tukaj je zaklad! Lepo v robec zaviti in kakor pripravljen, da ga odneseš. Ali naj? Ne, ne! Še danes bi »far« to opazil in jaz bi orožnikom ne ušel več. Ne bodi nor, Artur! Saj ti zaklad ne uide. Če ne danes, jutri bo gotovo tvoj; pa naj si bi bilo potrebno rabiti tudi ta župnikov nož. (Potegne velik nož za rezanje kruha.) Tudi tega se ne bojim; samo malo treba potegniti po vratu, da je dovolj. Toda zdaj proč odtod! Ključek si pa vendar vzamemo s seboj, ta nam delo olajša. (Sliši se smeh in govorjenje Karla in Julke; Loser naglo zgine.)

Šesti prizor.

Župnik, mati, Julka, Karl.

Župnik: Tako, le naprej! Lepo vas pozdravljam, draga mati, v svoji novi domačiji. In tudi vaju, otroka! Zelo sta me presenetila.

Mati: Lepo vreme nas je izvabilo.

Župnik: Kako se vam godi, mati, po letošnji ostri zimi? Sestra mi ni nič razveseljivega pripovedovala o vas.

Mati: Res, zima me ni pomladila. Lasje so mi že popolnoma osiveli.

Župnik: A lepo se vam pa le podajo, mati!

Mati: Kažejo pač, da hitro dozorevam; veš, sivi lasje — nagrobne cvetlice. Pa še gube in brazde so se mi nabrale na licu.

Župnik: O mati, to se bo dalo vse lepo izgladiti. Poskrbeli bomo, da bo vaše obličje postalo polno, da bodo vcvetele na njem lepe rdeče rožce. O veliki noči se lahko, mati, stalno preselite k meni.

Otroka (istočasno): Mi tudi, striček!

Župnik: Seveda; glavne praznike in počitnice lahko vedno preživita v župnišču.

Karol: Gospod, jaz grem, da si ogledam podobice v vaših bukvicah.

Julka (istočasno): Jaz bom pa šla, da babici pomagam.

Župnik: Gotovo, mati, najpozneje o veliki noči se za vedno preselite k meni. Dal bom čimprej pripraviti za vas primerno sobo.

Mati: Tvoja ljubezen, moj dobri Franc, me prav veseli. A vendar zavoljo mene si ne napravljaj stroškov, najmanj pa zdaj, ko te je selitev in ureditev stala mnogo denarja.

Župnik: To, mati, naj vas ne skrbi! Zato je že poskrbel nekdo drugi. Pa to si poveva še pozneje, Zdaj vam moram najprvo dati malo južine; gotovo ste je že potrebni. Karlček, beži k peku in prinesi šest rogljičev in 10 prest. Tu imaš denarje! Ti, Julka, pa skoči k Zdislavi, naj pride hitro, da nam kavo pripravi.

Karol (odbeži z veselim vzklikom): Živijo!

Julka: Jaz znam sama kavo skuhati; izvrstna bo, samo če je ima Zdislava v škatlji dovolj namlete. (Odide.)

Mati (kliče za Julko): Opaši si Zdislavin predpasnik, da si obleke ne zamažeš!

Župnik: Vsedite se vendar, mati, sem na naslonjač.

Mati: Zdaj sva lepo sama, da se lahko v miru pogovoriva.

Župnik: Da, mati, o vaši skorajšnji preselitvi!

Mati: Ne, dragi moj, najprej o tebi! Kako se ti godi, kako ti kaj ugaja v novem kraju?

Župnik: Hvala Bogu, prav zadovoljen sem.

Mati: A vendar, dragi Franc, zdiš se mi nekam bled in prepadel. Moraš se bolj čuvati! Zdislava je oni dan hčeri pravila, da malo ješ in da pozno v noč študiraš.

Župnik: Ta dobra Zdislava me je torej že tudi sestri tožila. Ne bojte se, mati; popolnoma zdrav sem. Sicer pa boste v kratkem sami lahko skrbeli zame. Kakor hitro se odpočijete, si bodeva takoj izbrala sobico, ki jo vam pripravim za stanovanje.

Mati: Želela bi imeti svojo sobico takoj poleg tvoje spalnice. Veš, to je za vsak slučaj. Star človek je zopet kakor otrok; da bi bilo treba samo potrkat, ako bi se mi kaj primerilo.

Župnik: Kakor vam je drago, mati, na mojo spalnico mejita neposredno dve sobici. Ti dve si torej uredimo in v treh ali štirih tednih se lahko preselite k meni.

Mati: Dobri Franc! (Otira si solze iz oči.) Nikdar nisem dvomila o tvoji ljubezni, a vsiljuje se mi vendarle vprašanje, kako boš mogel vse to plačati, ko imaš le majhne dohodke?

Župnik: Za to, mati, ponovno rečem: ne imejte nič skrbi. Za to je že poskrbljeno. Gospa Barletova, premožna in zelo dobra gospa vaših let, mi je darovala znaten znesek, da si nakupim potrebnih knjig in da popravim župnišče. Zato, mati, pogum, bodite dobre volje in brez vsake skrbi!

Mati: Kako pa izhajaš s svojimi farani?

Župnik: Dobro ljudstvo je večinoma verno. Osebnih sovražnikov, upam, da nimam; kakih posameznih nasprotnikov pa se nikjer ne manjka. Tudi tukaj ne.

Julka (pribeži v predpasniku): Babica, striček, južina je že gotova.

Mati: Tako hitro, Julka?

Župnik: Res spretna kuharica!

Julka: Saj je Zdislava imela že vse pripravljeno in ogrevanje na špirtu gre hitro. A kavo sem ocedila jaz sama. Toda saj še miza ni porgrnjena. In toliko knjig je na njej! Hitro, pomagajte! (Župnik zbira in odnaša knjige z glavne mize, mati in Julka razprostirata namizni prt in razstavljata skodelice.)

Julka: Skodelico z zlatim robom damo stričku, ono z napisom babiloni, pisana bo moja, iz te počene pa lahko pije Karlek. Da bi le ta nerodnej še skoraj prišel z žemljami. (Ob zadnjih besedah se prikaže Karl med durmi, Julka naliva kavo.)

Karol: Saj je že tu; pa ni tako neroden. Striček, tu imate denar; pek mi ga je dal nazaj in rekel, da gre en groš meni za pot.

Župnik: Kaj boš z njim? Zamenjal ga boš za sladkorčke, kajne?

Karol: O ne, stric, dal ga bom v šparovček za poganške otroke, za zamorčke.

Župnik: Izvrstno, Karlek! Zato dobiš še dva groša (da mu groše). Tako, zdaj pa le vsi sedite, pijte in jejte! (Pijejo in jejo.)

Karol: Striček, meni mora Julka eno presto več pustiti, jaz sem jih prinesel in Julka ima povrh še lepo šalico.

Julka: Pa je zato manjša in jaz sem kuhala kavo.

Župnik: No, no, ti Karlek, ti dobiš eno presto več in Julka dobi ena šalico kave več. (Nekdo potrka.)

Sedmi prizor.

Prejšnji, Pepek.

Župnik: Ave!

Pepek: Hvaljen Jezus!

Župnik: Amen. Kaj pa nam boš ti povedal, dražec?

Pepek: Častiti gospod, mamika vas lepo prosijo, da bi prišli k ateku z Bogom.

Župnik: Kaj pa se jim je pripetilo?

Pepek: Ko smo sedeli pri južini, so kar hipno padli s stola in od tega trenutka ne morejo spregovoriti niti besede.

Mati: Bog nas varuj! To je kap.

Župnik: Pojdem takoj! Oprostite mati, da vas moram zapustiti.

Mati: Le idi Franc, ko te kliče dolžnost!

Župnik: Ko odidete, zaklenite župnišče in dajte ključ Zdislavi! Z Bogom, mati! (Se hoče oddaljiti, pa se nagloma ustavi.) Ne, to ne gre, vsi ne smemo oditi. (Bolj tiho): Tu v pisalni mizi imam namreč shranjeno veliko vsoto denarja, premoženje društva sv. Jožefa. Jaz sem porok za ta denar. Mati, drugega sveta si ne vem! Vi morate danes z otrokoma tukaj prenočiti.

Mati: Rada ostanem, toda nemara bi bilo bolje, če bi denarje shranil v spalnici; tam se lahko bolj varno zapremo.

Župnik: Dobro, storite kakor hočete. Tu je ključek. (Ga hoče potegniti iz miznega predala.) Kam sem ga neki dal? Imel sem ga vendar ravno v roki, ko ste prihajali. Karlek, prinesi hitro ključek od moje omare v spalnici, tisti tudi odpre miznico. (Išče zopet ključek in je ves razburjen; vlada mučna tihota.)

Karol (prihiti čez nekaj časa s ključem v roki): Ali naj odklenem?

Župnik (mu hitro vzame ključek, naglo odpre): Glejte, tu v robcu so denarji. Toda nič več se ne smem obotavljati. Pepek, Karlek, pojdita z menoj v cerkev. Ti Karlek boš zaprl cerkev za nami, in ti, Pepek, boš nesel svetiljko in me vodil. Mati, pred polnočjo bom težko nazaj. Ključ od župnišča imam s seboj. Torej z Bogom! (Župnik, Pepek, Karl odidejo.)

Mati, Julka: Z Bogom, z Bogom!

Osmi prizor.

Mati, Julka, pozneje Karl.

Julka: Babica, to mora biti nekaj strašnega, ko človek tako-le nagloma umira.

Mati: Zlasti, če ni na smrt pripravljen. Prav zato pa molimo v litanijah vseh svetnikov: Nagle in neprevidene smrti, reši nas, o Gospod!

Julka: Kajne, naš ubogi dedek so tudi tako naglo umrli?

Mati: Naglo res, a ne nepripravljeni.

Julka: Da bi se oni bolni mož le pozdravil ali vsaj srečno umrl!

Mati: Zmoliva zanj, Julka, pobožno očenas!

Obe: Oče naš . . . tako na zemlji. (V sobo pribeži ves prestrašen Karlek.)

Karol (kličoč): Babica, babica, v župnišču straši, videl sem strah, grozen strah kakor mrtveca.

Mati: Kje pa, kje si videl?

Karol: Tam na stopnicah iz cerkve. Tako me je postrašilo, da mi je padel iz rok svečnik, ki sem si ž njim svetil.

Mati: Pojdi, pojdi; to je bila le mrtvaška glava, ki je tam shranjena za cerkvena opravila za rajne.

Karol: O ne, o ne!

Julka: Pojdimo rajši domov, babica!

Karol: Pojdimo, nas je tu strah!

Mati: To ne gre, draga otroka! Stričku sem vendar obljubila, da ostanem tu, da čuvam župnišče, vaju samih pa tudi ne morem odposlati. Prižgimo si luč! (Prižge luč.) Tako, sedaj se vama ni treba bati. (Nekdo trka.) Kdo pa še zdaj prihaja? Ali vrata niso zaklenjena? (Zopet trkanje.) Prosto!

(Dalje.)

Mladi viharji.

(Zgodba iz našega življenja. — Lojze Viher.)

O kako lep je čist rod.

Veselo so vriskale orgle, mehač si je pljunil v roke, da bi mu sape ne zmanjkalo, pred oltarjem so se vili oblaki kadila okoli blesteče monštrance, zvončki so spet zacingljali in verniki so se sklanjali in si trkali na grešna prsa.

»Pojdiva!« ga je sunil učitelj Mlakar.

Pred cerkvijo sta počakala.

»Boš prišel?« je dejal Matija Lipnikovemu Petru. »Ali si štehnika videl?«

»Zdi se mi«, je menil Peter mimogrede.

»Kaj vam je pravila gospodična«, je vprašal Mlakar Malko, ki se je ravnokar poslovila od Ocvirkove Ane.

»Povabila me je na primorski večer, ki ga bodo imeli za spomin na rapalsko obletnico.«

»To je vendar sokolska prireditve!« se je vnel Matija. »Ali boš šla?«

»Zakaj ne?« se je zasmejala.

»Tam je Šteharinik!« je opazil učitelj.

Tisti, ki so bili napol namenjeni v gostilno »Pri solncu«, kjer je bila društvena dvorana, so stopicali pred cerkvijo: bi — ne bi . . . Bi! Pote- govali so se mimo župnišča, postajali pred gostilno in gledali na okna v prvem nadstropju, kjer bi naj bil občni zbor.

»Po cigarete stopim«, je rekel Mlakar in šel spodaj v gostilno.

»Pa še jaz«, se je odločil Matija, ko je gostilničarjeva Franica nago- vorila Malko.

V sobi so stali taki, ki so obtičali na polovici pota, ko so se namenili na občni zbor. Natakariča jih je komaj tolažila, toliko naročil ji je brnelo v ušesih. — »Eno viržinko!« — »Četrto belega!« — »Klobaso!« — »Tobak!« — »Pol litra!«

»Nežka!« je kričal Gašper, ki je bil že od rane maše tu. »Še enega!« ji je molil frakeljček.

»Tako! Tako!«

»Gor pojdite vi —«, se je jezil Gašper nad številnimi gosti in jih podil na občni zbor.

»Zakaj pa ti ne prideš?« ga je vprašal Matija.

»Jaz?« je bil Gašper užaljen. »Mar pridem zato v gostilno, da bi še tu poslušal farje? V cerkvi naj pridigujejo!«

»Saj ti nihče ne bo pridigoval«, se je zabaval Matija in ponujal Nežiki denar, da bi mu dala cigarete.

Gašper ga je gledal z očmi, ki so bile blodne od žganja.

»Društva . . . društva . . .«

»Prav ima Gašper«, se je oglasil od druge mize mladi Štibernik, vinski trgovec, ki je bil pri napredni stranki. »Včasih so duhovniki kakor pravi pastirji hodili po hišah; ne le tja, kjer je bira, ampak tudi v revne bajte. Zdaj pa ti ljudi le k sebi bobnajo pa v farovž pa v gostilno, da je le na katoliški podlagi —«

Kakor bi odrezal, se je izgubila beseda mladega Štibernika, še Gašper- ja je spreletelo mrzlo, ko so se odprla vrata in je pogledal kaplan v sobo.

»Trobej — ali ga ni tu?« — »Ni ga bilo«, je hitela natakariča.

»Bomo začeli!« je še dejal kaplan Mlakarju in svojim, pa spet odšel.

Gašper je pljunil po sebi in zarentačil: »Ko smo v nedeljo popoldne otroka h krstu prinesli, me je skoraj načgal.«

»Za božje reči so uradne ure, za politiko in denar pa jih ni«, je stru- peno pristavil Štibernik.

»Pijan si bil, pijan; zato so te hoteli nagnati«, je zabrusila natakariča Gašperju, ki je bulil pred se in se držal za mizo.

Mimo čana je zavil gospod župnik.

Revolucija!

»Prosim za besedo!« se je javil učitelj. V dvorani je bilo precej ži- vahno, čeprav jih ni bilo mnogo več kakor kakih štirideset, po večini žensk, nekaj fantov in pohlevnih možakarjev. Gospodarji se niso mnogo menili za prosvetno društvo; gospodinje so morale biti pa itak doma.

»Prosim za besedo!« je ponovil učitelj, da prevpije viharo šepetanje.

»Meni se pa zdi, da ima Matija vendar prav«, je začel Mlakar. »Sicer se morda ni znal tako izraziti, kot bi bilo potrebno, toda mislil je pravo.

Naša prosvetna društva res samo še životarijo in živijo od onega kapitala, ki so jim ga ustvarili Krek, Korošec in Hohnjec. Naprej ne pridejo. Ko nam je Jeraj pokazal novo pot s svojimi knjigami, smo mu pač vsi prikimali, storili pa nismo nič. Prosim vas, še do danes nismo predelali njegove »Državljske vzgoje«, pa tudi prejšnjih ne.«

»Prosim!« je posegel vmes gospod kaplan. »Saj ravno hočemo take prosvetne tečaje in Bog daj, da bi jih ljudstvo znalo ceniti! Do zdaj pa res nisem utegnil —«

»Gospod kaplan«, je spet povzel učitelj. »Mislim, da je to ravno največji dokaz, da prosvetna društva ne dosegajo namena, ker še vedno vse delo leži na vaših ramah, na ramah duhovnikov. Pa že dvajset let prosvečujemo naše ljudstvo in pogledjte! Nismo ga naučili niti, da bi svojo občinsko politiko — kaj šele državno! — samo vodilo; gospodu prikima, kar povejo. Niti ga nismo naučili, da bi svoje zadruge in posojilnice samo vodilo. To vendar mora biti cilj prosvete, da vzgoji samostojne ljudi. Same igre in načelna vzgoja in načelna predavanja niso dovolj. To je tako, kot bi jaz šolarjem razlagal vse leto učni načrt ministrstva prosvete ali pa jim govoril o važnosti čitanja, namesto da jih naučim čitati.« (Dalje.)

Veleč. g. Franc Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu na Slatini, konzist. svetnik lavantinske in djakovske škofije, bivši urednik Sl. Gospodarja, znan prosv. delavec.

† Janez Košar, umrl pri Sv. Juriju ob Ščavnici 19. aprila 1928 v 64. letu starosti. Rajni je bil od pamtiveka steber prosvetnega dela v svoji fari, soustanovitelj in dosmrtni knjižničar Bralnega društva, dolgoletni režiser, ustanovitelj požarne brambe itd. Slika nam ga kaže kot vsakoletnega romarja k Mariji bistriški.

Iz Bele Krajine. V Črnomlju so se vršile od 7. do 10. septembra velike svečanosti pod škofovim predsedstvom v proslavo 700 letnice ustanovitve župnije, katero je 18. oktobra 1228 ustanovil akvilejski patrijarh Bertold, da bi zatrl poganske šege, ki jim je bilo ljudstvo še vdano, in krivo vero Bogomilov, ki se je širila po vsem Balkanu. Za spomin je predmestje Loka sezidalo lično kapelico v čast Srcu Jezusovemu, za kar je njihov rojak, Leopold Kolbezen, zdaj dušobrižnik na Dugem otoku v Dalmaciji, nabavil krasen kip Srca Jezusovega. Rodbina Stariha Kolbezen je dala že 14 duhovnikov, (10 od očetove, in 4 od materine strani) raznih stopinj, ki so delovali po Kranjskem, Štajerskem in Primorskem, največ po župnijah nem. viteškega reda. Najslavnejša med njimi sta bila junaka Martin in Matija Stariha. Prvi rojen v Črnomlju leta 1655. je pastiral na Štajerskem kot župnik pri Sv. Miklavžu, je premagal s pomočjo župljanov divje Kruce, ki so pričrneli z Ogrskega pri »Babjem klancu« in dobil za ta slavnostni čin častni naslov v zgodovini: Victoriosus — Zmagoslavni. Znana je kletvica: Krucitürken. Bilo je to v letu 1704. Drugi, Matija, je bil župnik v Semiču, katerega so napadli 20. julija 1720 bosanski hajduki (36 po številu) in ga z razbeljenimi verigami žgali na golem telesu, ker se je branil kakor sv. Lavrencij, izročiti cerkveno premoženje, na kar so mu s sekiro odsekali glavo, potem ko so mu dovolili še toliko časa, da je prošil Boga za odpusčenje svojih grehov, in kakor sv. Štefan, je molil tudi on za svoje morilce. Zadnji še živeči iz te rodbine je služboval na osmih župnijah ljubljanske škofije in ustanovil kot kaplan v Št. Jerneju po vsem Dolenjskem znano božjo pot Novi Lurd, za 50 letni jubilej 1908. Radi velikega pomanjkanja duhovnikov v zadrski škofiji, kjer je še 30 župnij praznih, že pol leta pastiruje kot dušobrižnik glagoljaš med dalmatinskimi Hrvati.

Vurberg. Že prvi dan tega leta so milo zaplakali vurberški zvonovi, ko so fantje položili v hladni grob svojega tovariša iz mladeniške Marijine družbe, Martina Grandla v starosti 20 let. Težka je bila Tvoja ločitev od nas, tako mlad, pa si moral umreti. V preteklem letu je bil potrjen za vojaka, pričakoval je že dneva, ko ga pokličejo, da odsluži vojaško dobo.

A prišla je smrt, da Te odvede v nebeško večno vojaščino. Z Bogom, dragi mi domači, so ti bile zadnje besede. Rešil si se tega grešnega sveta in trpljenja. Ti si umrl na domači postelji, med svojimi dragimi, molili smo za Te in Tvoje telo škropili in ga položili v domačo zemljo. Bog ve, kam bodo naša telesa pokopali, kje bomo zatisnili oči, kdo bo molil za nas, kdo poškrbnil za blagoslovljeno vodo. Oj, z Bogom, tovariši! Ti Marija pa ga priporočaj svojemu Sinu, ker bil je tvoj otrok. Angelci božji, rahljajte njegov grob. — Fant iz Vurberga.

Celje. Ali ni čudno, da je vse z veselim pozdravilo novo državno ureditev, češ: hvala Bogu! Zdaj nas bodo politiki pustili vsaj na miru! Pa še zlobni so nekateri in pravijo: zdaj politiki ne bodo imeli svojih bogatih plač; si bodo morali tudi tako služiti kruh kot mi. — Zdi se mi, da je ravno to naziranje dokaz, da je ljudstvo čutilo neko zapostavljenost. Voditelji so svoji politiki na ljubo preveč zanemarjali prosveto ljudstva. Zdaj je prišel čas, da se damo na prosvetno delo in vzgojimo — ne kot doslej: pohlevne hlapce politikom, ampak razumne gospodarje svoje domovine. Živela močna Jugoslavija! — Mislinčan.

Sreča . . . Ko se vračaš z dela ali od društvenega sestanka, ali v mraku pod poletno jablano: ali se ne oziraš v daljavo in hrepeniš: o, ko bi to dosegel! . . . V bridkem delu si zaželel: le malo sreče, vsaj malo bogastva; saj le enkrat živim! Sam tavaš. O, kako rad bi si ustvaril dom z zvesto družico! Misli ti sanjajo in ti omahnejo in potrkaajo na tiho celico samotana . . . Da, tako se prerivamo med milijoni in iščemo ceste k Sreči! Prerivamo in suvamo: čemu bi se umaknil? Čemu odstopil drugemu? Blodi nam hrepenenje: kam? Ali k staršem, ki jih ni več? Morda ti pristopi brat, ki mu je trpko lice in so mu solze pokore izprale madeže življenja — ti pristopi in de: kaj omaguješ ti, ki si še mlad?! O, mlad, mlad! Ko bo usahnila mladost in se bo utrnula poslednja solza hrepenenja: morda boš spoznal, da je bilo ravno to hrepenenje najlepše v življenju. — Al. Jančevič.

Kranjska gora. Naj bi N. d. romal tudi sem na mejo in črez njo med naše uboge brate v Italijo, ki so jim vzeli vse slov. liste! — Janez Mertelj.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Lani sem videl tri fante, ki so pijani prinesli iz gostilne hlebec kruha, peli o kruhu, vinu in petelinu, pa začeli kruh metati na tla in ga suvati. Tako vzgaja gostilna! — M—r.

(M. Štupca, predsedn. osredn. vodstva.)

To so težko čakala moja dekleta na odgovore palčkov-škrateljčkov. Tu jih imate. Prvi piše: »Slomšek pravi: Ni ga bolj praznega človeka od tistega, ki je samega sebe ves poln.« Drugi piše: »Pošljem knjižico »O lepem vedenju«, pošljite jo tisti, ki zna pisati taka pisma ter pripomnite, da se mora tudi v pismih le-

po vesti in ne sme žaljivo kritikovati, česar sama sploh ne razume. Tretji: Domisljavnost pač ne diči ampak kazi deklet; kar stoji na teh »rjuhah«, je naravnost drznost. Četrti: Taka pisma ne zaslužijo sploh nobenega odgovora.

Zdaj pa nekaj veselega, ljuba dekleta. Našla sem izgubljen zaklad; pravzaprav Mala sv. Terezika ga je našla. In kaj je to? Biserček je, mala knjižica, o kateri sem vam poročala na Dekliškem tečaju v Mariboru. Pred 45 leti so bili Slovenci, Slovenke prvokrat v Lurdu; tam je prvo slovensko pridigo imel č. g. kanonik dr. Ivan Križanič; prvokrat so se tedaj gla-

2. gospodinjski tečaj v Rajhenburgu od 5. septembra do 11. novembra 1928.
(Na sredi voditeljica gđc. Minka Odlaskova, nji na desni g. Mira Barle, na levi č. g. kpl. Zidanšek, voditelj DZ.)

sile slovenske Marijine pesmi na Francoskem pred Masabilejskimi skalami. Domov prišedši so bili naši romarji polni navdušenja in na vseh koncih in krajih so začeli zidati kapelice v čast ljubi Lurški Gospe; podobe in kipi Lurške Matere božje so kmalu prišle v vsako slovensko hišo. Ime nedolžne pastirice Bernardke se je seznało po vseh naših domovih. Najlepši kip na vsem Slovenskem je pač lurški kip v frančiškanski cerkvi v Mariboru; bil je tisto dobo naročen iz Pariza. Ob njegovem posvečenju se je rodila imenovana mala knjižica; spisal jo je č. g. kan. dr. Križanič. Imenuje se Lurška Mati božja. Oj, koliko veselja smo imele tedaj deklice s to knjižico! Kolikokrat smo jo prečitale! Vsako leto smo jo majnika meseca zopet odprle in z njo oprav-

ljale domače šmarnice. Če je bil kdo bolan pri hiši, smo se posluževale te knjižice in poiskali v njej devetdnevnic; tako nam je bila mila spremeljevalka skozi desetletja. Ob lanskim sedemdesetletnici lurških dogodkov se je sprožila misel, da se ta knjižica zopet natisne. Sestra blagega pisatelja še živi v Mariboru, in je vrhovna prednica vseh naših slovenskih šolskih sester. Do nje smo šli s prošnjo, naj se ta nepozabno krasna knjižica zopet natisne. Pa glejte, nikjer ni bilo mogoče najti niti ene knjižice več. Iskali smo jo, pisali na mnoge strani, ni je bilo nobene več. Jubilejno leto Lurške Gospe se je nagibalo h koncu; tedaj smo prosili Malo sv. Tereziko, naj vendar poišče staro, ljubko knjižico. In nepričakovano jo je nekdo poslal predsednici vaših Dekl.

zvez. Naša prošnja je bila uslišana, knjižica znova tiskana. Sam mil. g. prelat dr. Kovačič jo je dobrotno popravil, ker se je tekom skoraj pol stoletja že marsikaj spremenilo tako v Lurdu kakor v naši mili slovenščini. Zdaj pa, dobra dekleta, pokažite, ali vas prav pozna vaša voditeljica? Rekla sem, da bodo moja dobra dekleta rade kupile to knjižico in da bo razprodana do majnika. Kupile jo bodo zase, za tovarišice-neveste; botre jo bodo kupovale svojim birmankam, knjižica je najlepši godovni dar vsaki ženi, vsakemu dekletu, najnežnejša nagrada mladencam, učenkam. Kako lepo se tam čita o nedolžni Bernardki! Koliko zlatih naukov je tam zapisanih iz srca velikega častilca Slomškovega, preblagega pisatelja! In kako poceni je ta knjižica! Če jo naročiš pri osred. vodstvu DZ ali v samostanu čč. šol. sester, velja le 10 Din; poštnino moraš priložiti, ako je treba poslati po pošti. O bližajočem se lurskem prazniku bo dobrodošla knjižica vsem našim dekletom; ali imam prav? Zato sem pretekle dni razposlala na vse naše dekliške zveze nekaj knjižic in priložila položnico, da vam olajšam pošiljatev denarja. Ako želite več knjižic, prilepite zadaj na položnico poldinarsko znamko ter napišite, koliko knjižic še želite in vaš natančni naslov. V Dekliških gredicah vam bom poročala, koliko knjižic je že poromalo med naša vrla dekleta, ki jih tako rada imenujem naše slovenske Bernardke.

Sladka gora. Pohvaljena vrla dekleta, ki ste se tako resno oprijeli nedeljskih sestankov. Pa ročnih del ste se lotile; le glejte, da si vsaka čedno izšije prt za velikonočno mizo, in sicer z narodno vezenino. Ste že videle zadnjo priložo »Mladike«? Vaša dobra učiteljica, ki jo toplo pozdravljam, vam gotovo pokaže prav rada, kako se to naredi.

Prekmurčanka. Spomladi smo napravili pred našo hišo mal rožni vrtiček, kamor sva nasadili in nasejali s sestro mnogo lepih cvetic, ki pa kljub skrbnemu negovanju niso uspeli. Košata lipa pred hišo je zadržala solnčnim žarkom dostop, zato je vse zaostalo v rasti. Sedaj si ne veva pomagati. Vrtiča ne gre odstraniti, lipe še manj. Ali veste za kak lepotičen grmiček ali kakšno drugo rastlino, ki uspeva v senci? (Pod lipo vsadita jeglič, trobentice, jeternik, kakor hitro se umakne sneg; tudi zvončice in kronce ali norice bodo tam uspevale, potem pa bele in rumene narcise. Za pozneje šmarnice, potem zimzelen, oktobra pa položita v

zemljo čebulice krokusa ali pomladnega podleska, pa ti bo prihodnjo pomlad gredica krasna. Vse te cvetice odcveto, preden jih lipa zasenči ali pa ljubijo senco; zimzelen pa bo poleti krasil gredico.)

Škofjavirus. Marija S. se zahvaljuje fantu iz Volbenka za krasno pismo v 10. števil. N. d. Bog živi take mladeniče!

Velika Nedelja: Iz dna srca čestitam mladini župnije Hoče, ker ste dobili tako vnetega voditelja. Spominjali se ga bomo z ljubeznijo in hvaležnostjo. Mladina iz Hoče pa se nič ne oglašaj v N. D.! — Mladenka V. N.

Šmarje pri Jelšah. Krasno je popravljena naša cerkev, zdaj pa bo še treba orliški krožek in orlovski odesk prenoviti; saj ne smemo biti zadnji, ko pa celo v nemških knjigah pišejo o našem biseru Sv. Roku in od blizu in daleč prihajajo romarji k nam »Na jezero«. Kak dekliški tečaj nam naj priredi osr. vodstvo! (Hočemo, kakor hitro bo mogoče. Št.)

Predosleje pri Kranju. Slavili smo 25 letnico župnikovanja preč. duh. očeta Ig. Zupanca. V zahvalnem govoru na čestitke so č. gospod prosili fante za en sam dar, da bi namreč nobeden več ne postal zunaj cerkve, kadar je sv. maša. — Še enkrat vabim vse: delajmo za zaslužjene brate onkraj meje; podpirajmo jih duhovno in gmotno. — F. D.

Vransko. Pri nas se dobro drže Orli in Orlice, izobraževalno društvo tudi vstaja. Najbolj slovesno smo obhajali 700 letnico naše škofije. — Jožica B.

Sv. Peter niže Maribora. O šentpeterskih dekletih v N. d. nič ni. Saj nas je veliko število; samo smrt je letos kar po vrsti odvedla naše tri tovarišice: Juliko, Treziko, Lojziko; najbolj pa smo prizadete, ker smo pokopali dobrega voditelja, č. g. Štraklja. Na smrtni postelji so nam naročali, naj se dekleta ljubimo med seboj in naj bo mir božji med nami; potem bomo vedno Marijine. — M. P.

Loka pri Zid. mostu. Pri nas imajo ljudje denarja dovolj za popivanje in veseljačenje, za dober časopis pa ne moreš zlahka koга dobiti. Nekateri starši se zelo pritožujejo, kako veliko izdatkov imajo za mladino. Žal, nimamo ne enega društva od Radeč do Rimskih toplic, zato se pa pogreza premnogo fantov in deklet v pogubo. — Dekle iz okolice.

Št. Ilj pri Velenju. Pri nas pridno agiteramo za N. d. Poslali vam bomo tudi popis in zgodovino našega šentilskega gradu. Jezili se vam bodo lasje pri belem dnevu. Rade bi tudi vedele, kakšne običaje imajo drugod, kadar obhajajo do-

mači praznik ali »fureš«. — Šentiljska Rozika in Lenika.

O obleki. Lani je N. d. pisal mnogo o ženski obleki. Mislim, da je bolj pametno, ako opustimo vse zbadanje o moderniziranju obleke; dekliske kakor fantovske. Zadostuje naj beseda: lepo, čedno, preprosto in stanu primerno. Vzemite zlato srednjo pot, in ne bomo se pričakali! V N. d. pišite rajši praktične snovi. Kaj, če bi se dekleta pomenile nekaj o kuhi, o gospodinjstvu, o vzgoji, lepem vedenju? In še nekaj! Če že hočete govoriti o obleki, razmišljajmo nekoliko o narodnih nošah, ki bi si jih bilo vredno omisliti za narodne prilike. — Mirjam.

Naše prijateljice. Spisal inž. C. Jeglič. (Knjiga o sobnih cvetlicah.) Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celju. 286 strani, 94 slik. Cena knjigi je za ude Mohorjeve družbe: broš. 27 Din (za neude 36 Din); vez. 34.20 Din (za neude 45.60. — Cvetja in zelenja v naš dom! To geslo je vodilo pisatelja Cirila Jegliča, ki nam je napisal krasno knjigo o življenju in cvetenju sobnih rastlin. V »Naših prijateljicah« so zbrane najhvalečnejše lončene rastline, primerne za cvetoči vrtec v domači sobi, za okras oken in balkonov.

Snov za predavanje! So društva, ki se izgovarjajo: ne moremo imeti predavanj, nimamo snovi! Objavljajte članke, ki so pripravljeni za govore! — To so lenuhi — v dvojnem oziru: 1. zato, ker se še niso vzbudili v novi čas, ki je sit navduševalnih govorov in večnih načelnih predavanj. O načelnih smernicah naj govorijo voditelji na svojih sestankih; ljudem pa je dovolj, če jih enkrat na leto povedo. — 2. zato, ker si ne znajo poiskati snovi za društvene sestanke. Ne vejo, da imamo obilo strokovnih listov, ki so zato, da predelujemo snov na sestankih; ne vejo, da imamo obilo knjig, ki jih je treba predelati na sestankih. Na primer Mohorske knjige! Ali ni najizbranejša bogastvo za predavanja v njih? Za sto sijajnih prosvetnih sestankov je snovi v letošnjih. Ljudje tega bogastva ne vidijo. Pokazimo jim ga! Vzemimo koledar! Deset izbranih predavanj najdete v njem! Potem Kova-

čičeva Zgodovina! Kranjčeva Zgodovina zedinenja! Pa tudi Višarska poléna: vzorno čitan odlomek; razlaga; govor o mislih v povesti; o pisatelju itd. Pa Černetova Živinoreja! — Bernikova: Srečni bodimo! Jerajeve knjige! — Tu je vendar prosvetna snov! Mi pa lovimo uvodne članke in odvajamo ljudi od knjige! Nikar ne recite: to ljudje itak sami čitajo! Potem bi učencem tudi ne bilo treba v šolo; saj imajo vse v knjigah! Stara izkušnja uči, da učenec od same knjige nima nič, če ni žive besede; prav tako nima od same besede nič, če knjige nima, da bi v njej ponovil, kar je slišal. Zato proč s predavanji uvodnih člankov, čeprav je taka »prosveta« bolj komodna! Zvežimo predavanja s knjigo; kajti glavni vir prosvete je knjiga in ljubezen do knjige moramo vzbuditi. Potem predavanja ne bodo le pih in puh, ampak ljudem res kajipot za samostojno izobrazbo.

Narodna odbrana. Zdaj, ko smo s kraljevo proklamacijo rešeni strankarskega politiziranja, je treba, da ožive prosvetna društva in z vso silo delajo v okviru in po smernicah Narodne odbrane, ki ji v Mariboru načelujeta general Maister in prelat dr. Kovačič: pobijati strankarske strasti, vzgajati zavedne Jugoslovane in razumne državljane.

Božično »uganko« so rešili in poslali vso naročnino: Prosvet. društvo Šmartno pri Velenju (10); Mihael Slavič, Črešnjevič, Gor. Radgona (4); Franc Sodja, Boh. Bistrica (4); Maks Mellacher, Sv. Križ p. Kostanjevici (4); Alojzij Bezjak, Rotman, Juršinci (5); Anton Kovačič, Podčetrtek (4); Ludvik Kotnik, Dobrije, Guštanj (4); Slavko Žličar, Ponikva (4); Jože Rozman, Tržič (6); Ignacij Župnek, Trnovec, Dramlje (5); Joško Čuš, Sv. Jurij ob Ščavnici (5); Franc Flere, Kokarje, Mozirje (pet); Marica Zelenik, Hajdina, Ptuj (24); Soline Milka, Ternovec, Sv. Jurij ob juž. žel. (4); Ivanka Kemperle, Kamnik (4); Jož. Murko, Sv. Bolfenk v Slov. gôr. (4); Alfonz Koprivnik, Vojnik (4); Ana Preuc, Ptuj (12); Marija Škruba, Topolščica, Šoštanj (4); Ivan Hudoklin, Brusnice pri Nov. mestu (4); Alojzija Krajnc, Prihova, Konjice (5); Alojzija Ocvirk, Vevče, Devica Marija v Polju p. L. (4); Marija Matej, Irje, Rog. Slatina (7); Šertling Josip, Sleme, Zg. Sv. Kungota (6). — »Rešujte« še dalje.

Društva! Vse seje in sestanke treba 3 dni prej prijaviti sres. poglavarju. Če so redni, javite jih enkrat in navedite kdaj, kje in s kakim dnevnim redom se vršijo.

Pri judu.

Jurček je šel v mesto k starinarju, da si kupi hlače: »Te hlače mi tu zadaj niso prav! Glejte, prevelike so!«

Tobakarjem.

Nek fantič je lep
kakor najgičev cvet,
pa še lepši bi biv,
ko b' tobak ne kadiv.
Je leži brez kruha,
da le tobak pufa,
obstat' pač ni kos,
če ne kuri pod nos.

Doler Štefan iz Nove cerkve.

V šoli. Učitelj je izpraševal učence o domačih živalih. Vse so mu že povedali, le osla še ne. Zato je učitelj vprašal: »Pazite! Kako pa je tej domači živali ime: siva in umazana je, lena in zelo trmasta,

1. Posetnica.

(France, Središče. — 5 točk.)

VALENTIN BRAJC

LAZE.

Kaj je mož po poklicu?

Starinar: »Kaj, prevelike! Napraviva vozal pa so prav!«

pa mnogo jo pretepajo. Markec, ali jo veš?« — Markec: »To — je je . . .« Učitelj: »No, le korajžno povej!« — Markec (jokaje): »To je . . . to sem — jaz!«

Raztresen zdravnik. — K zdravniku, ki je sedel za mizo in nekaj pisaril, je vstopil hlapec Miha, z bičem v roki. — Zdravnik se je zadržal nanj, ne da bi ga pogledal: »Sleci se!« — Miha je začuden obstal. — Zdravnik se je znova zadržal: »Sleci se vendar!« — Miha, kaj je hotel, sčel si je suknjič in srajco ter čakal. Zdravnik je prišel in ga s prstom potrkal po prsih: »Kaj vam pa manjka?« — Miha: »Gospod doktor, drva sem pripeljal!«

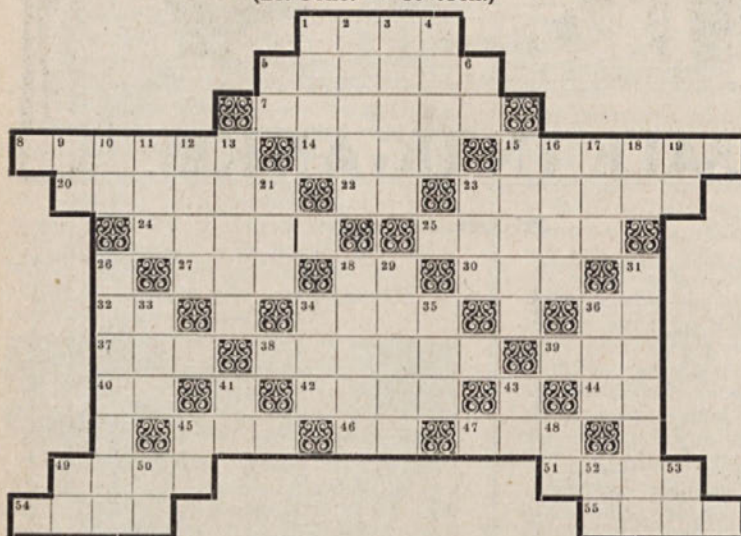
2. Podobnica.

(R — — — i. — 5 točk.)

$\frac{1}{4}$
E K

Kateri kraj je to?

3. Križaljka.
(Br. Cene. — 10 točk.)

Vodoravno:

1. moško ime, 5. revmatična bolezen, 7. govoreča ptica, 8. imetje, 14. hrvaška beseda za »voz«, 15. Reka v Italiji, 20. novo vino, 22. »va«, 23. neokretnež, 24. germansko pleme (ob preseljevanju narodov), 25. ogenj, 27. glas, 28. tiskovno društvo (kratica), 30. močan, 32. predlog, 34. bolezen v spanju, 36. cs. zaimek, 37. dalmatinski otok, 38. »giran«, 39. šport, 40. veznik, 42. običaj, 44. veznik, 45. lep, 46. »ka«, 47.

stara mera, 49. svetopisemsko mesto, 51. mlevski izdelek, 54. naši sosode, 55. svetopisemska žena. Navpično: 1. Hrvatski »zakon« moža in žene, 2. nepošten človek, 3. hunski kralj, 4. slovenski »Sigismund«, 5. Pašič-Pribičevićeva vlada (kratica), 6. predlog, 9. os. zaimek, 10. pomožni glagol, 11. naša pramati, 12. moč, 13. priprava, na kateri sekamo, 15. delavec, 16. »Irak«, 17. drevo, 18. »ed«, 19. egiptčanski bog, 21. brat Slovenov, 23. puščavska ptica, 26. slovenski jezikoslovec, 28. dan, 29. žensko ime, 31. krojaško orodje, 33. časovna mera, 34. glodavec, 35. žensko ime, 36. orožje, 41. ploskovna mera, 43. kvartopirski izraz, 45. predlog, 48. kratica dolžinske mere, 49. utež (kratica), 50. nikalnica, 52. del voza, 53. ploskovna mera.

Rešitve ugank pošljite do 18. februarja. Dva izmed tistih, ki dosežejo 16—20 točk, dobita po žrebu vsak Slomškovo sliko; eden tistih pa, ki dosežejo vsaj 10 točk, dobi pod istimi pogoji lepo knjigo.

Rešitev ugank: Zanimiv račun: 10, in sicer: 1 prababica, 1 dedec, 1 babica, 1 zakonski mož, 1 zakonska žena, 2 sina, 2 hčeri in 1 stric. — Črkovnici: I. Bokal, Zagorje, julij, kolovoz, vedro, vojvoda, sloka, Perun. — Kolodvor. — II. Sloga jači, nesloga tlačil — »Enigma«: Po zvezdah odbiraj črke, dobiš: Veselo novo leto! — Kraljev pohod: Če sveto prepevaš, skušnjava beži — in angelj te varuh posluša; — nesramnega petja se skrat veseli — in angelj te varuh zapušča. A(nton) M(artin) S(lomšek).

Kako se reševali naši ugankarji? (Številke v oklepajih povedo dosežene točke.) Julka iz Poljčan (20); Žugman Anica (8); Joško iz Vojnika (33); Planinski Orel (33); Radioamater (33); Ljuboslava (28); Nande Hrastnik (23); Ivan Oblak (20); Kolšek Franjo (25); Karolina Sotošek (28); Franjo Tanjšek (12); Slavko Kajtimar (33); Anica Čuš (25); Micika Praprotnik (25); Slavko Žličar (12); Ignacij Župnek (28); Jožef Petrovič (33); Marica Čagran (28); Terezija Ketiš (12); Franc Kovač (20); Tončka iz Poljčan (20); Jurij Šumec (20); Anton Slodnjak (33); Orel iz Rožne planine (33); Anton Matjašič (33); Micika Majerič (33); Barika Moravec (28); Kristina Mačkošek (25); Osat (33); Kat. prosvetno društvo št. Lovrenc v Sl. gor. (33); Jurek in Rožmarin (33); Branko Gomilski (30); Stanko Horvat (33); Josip Hočevnar (25); Trezika Slana (25); Franc Sodja (25); Lovro Korošec (25); Jožef Mlakar (25). - Nagrado so dobili: Ljuboslava; Slavko Kajtimar; Trezika Slana.

Slomškov sklad (presv. g. dr. Tomažiču): Kobal Ivan, št. Vid nad Ljubljano 30 Din.

Sv. Barbara v Halozah. Pri g. Fricu Irgoliču prodajajo tudi »Naš dom«. Velja 1 dinar.

KMETOVALCI!

Gnojite z apnenim dušikom, s tem najbolj cenim,
učinkovitim in rentabilnim dušičnim
gnojilom

domačega proizvoda!

Z apnenim dušikom
ne dajemo zemlji samo dušika,
marveč tudi apna.

Tudi
žlahtna vinska trta
je za apneni dušik prav posebno hvaležna.

Navodila o načinu uporabe, o
potrebnih količinah, o rentabil-
nosti, dobaviteljih, uspehih in
cenah apnenega dušika daje
proizvajalec:

Tvornica za dušik d.d. Ruše
pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se tudi dobiva mešanica

„Nitrofoskal Ruše“,

napravljena na poseben paten-
tiran način iz gnojil:

apneni dušik + kalijeva sol + superfosfat

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše
in najbolj moderno
urejeno zdravilišče
kraljevine SHS.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„TEMPEL“
„STYRIA“
„DONATI“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter.

Pred- in posezona:

1. V. do 15. VI. in od 1. do 30. IX.

Glavna sezona:

15. VI. do 31. VIII.

Najboljši čas za zdravljenje je pred in po glavni sezoni!

Cene zmerne. Izven glavne sezone znatni popusti. Igra vojaška godba. Največji komfort. — Radio. — Zdravniki-specijalisti. — Röntgen. — Prometne zveze zelo ugodne. — Na železnici posebni popusti.

Razpošiljanje mineralne vode.

Zahtevajte prospekt!

Ravnateljstvo zdravilišča.

